

PRIJE POTRESA

Nekoliko je stvari koje možete učiniti prije potresa kako biste se što bolje pripremili

- zaštitili sebe, svoju obitelj i svoju imovinu: Popravite neispravne električne instalacije, plinske i vodovodne cijevi.

- držite velike i teške predmete na nižim policama, dobro pričvrstite visoke, plitke ormare te police, ogledala i okvire slike na zidove, onemogućite gibanje pokretnih (na kotačićima) dijelova namještaja (TV i kompjutorski stolići i slično) i tehničke opreme (termoakumulacijske peći, klima-uređaji i slično). Brave će spriječiti ispadanje sadržaja iz ormara.

- pronađite "sigurna" mjesta u svakoj sobi, čvrst stol ili nosivi zid, koja će vam poslužiti kao zaklon za vrijeme potresa. Nadohvati ruke spremite baterijsku svjetiljku, baterijski radio, zviždaljku i komplet prve pomoći. Uvijek imajte određene zalihe hrane i pića (prije svega vođe). Sa članovima svoje obitelji odredite dva mesta za sastajanje nakon potresa. Prvo u blizini kuće (na nekoj otvorenoj površini), a drugo izvan susjedstva (u slučaju da niste u mogućnosti doći do kuće). Svatko u obitelji mora znati mjesto i adresu sastanka.

TIJEKOM POTRESA

Minimalno se krećite tijekom potresa, nastojte što kraćim putem doći do najbližeg sigurnog mjeseta. Ostanite u kući dok potres ne prestane, a zatim što mirnije izđite na otvoreni prostor podalje od građevina. Nastojte ponijeti tople odjevne predmete i pokrivače, ponesite dokumente, novac i lijekove za bolesne članove obitelji. Ako ste u mogućnosti, ponesite i prvu pomoć te hranu i vodu. Prije izlaska iz kuće svakako nastojte isključiti plin, struju i vodu.

Ako ste u zatvorenom prostoru:

Sakrijte se pod čvrsti stol ili klupu ili uz nosivi zid. Ako nema stola u blizini, zaštitite lice i glavu rukama te se prislonite uz kut nosivog zida. Ostanite daleko od stakla, prozora, vanjskih vrata i vanjskih zidova, te svega što bi moglo pasti, primjerice rasvjetna tijela ili namještaj. Ako ste u krevetu kad počne potres, ostanite тамо и čekajte, glavu заštitite jastukom, osim ako ste pod teškim rasvjetnim tijelom koje bi moglo pasti. U tom slučaju, premjestite se na najblže sigurnije mjesto. Sklonite se ispod okvira vrata samo ako znate da je riječ o snažnom nosivom zidu. Ostanite u zatvorenom sve dok se podrhtavanje tla potpuno ne smiri i tada izđite na otvoreno. Većina ozljeda tijekom potresa dogodi se kada ljudi panično istrčavaju na otvoreni prostor. Ljudi najčešće ranjavaju predmeti koji padaju ili polomljene instalacije (građevinski materijal, staklo prozora ili vrata, električni kabeli, plinske cijevi...) Nipošto se nemojte služiti dizalom.

Ako ste na otvorenom:

Ostanite na otvorenom. Maknite se od zgrada, rasvjetnih stupova, drveća...

Ako ste u vozilu:

Zaustavite se brzo, ali sigurno, i ostanite u vozilu. Izbjegavajte zaustavljanje blizu ili ispod zgrade, drveća, nadvožnjaka i rasvjetnih stupova. Budite oprezni nakon potresa moguća su oštećenja ceste, nadvožnjaka, mostova. Vozilo parkirajte na širokom prostoru kako ne bi ometalo prolaz većim službenim vozilima. Vaše vozilo ne smije smetati pri uporabi hidrantu. Ako ste pod ruševinama: Ne palite šibice ili upaljače. Kretanje smanjite na minimum. Pokrijte usta maramicom ili dijelom odjeće. Pokušajte ostati smiren i lagano udarajte po cijevima ili zidu tako da vas spasici mogu pronaći. Koristite se zviždaljkom, ako je imate. Ne vičite ako ne morate i vikanje može uzrokovati udisanje opasne količine prašine.

POSTAJA GRANIČNE POLICIJE

HRVATSKA KOSTAJNICA

MEĐURESORNA SURADNJA

(izrađeno za edukaciju djece i obitelji o opasnostima potresa)

ŠTO JE POTRES

Potres je iznenadna i kratkotrajna vibracija tla uzrokovanu urušavanjem stijena (urušni potres), magmatskom aktivnošću (vulkanski potres) ili tektonskim poremećajima (tektonski potres) u litosferi i dijelom u Zemljini pлаštu.

Proučavanjem potresa bavi se seizmologija, grana geofizike. Mjesto nastanka potresa u dubini Zemlje naziva se žarište (fokus) ili hipocentar potresa. Ono može biti neposredno ispod površine pa sve do dubine od 750 kilometara (potres s dubljim žarištem do sada nije zabilježen). Ako je hipocentar u dubini do 70 kilometara, potres je plitak, srednje duboki hipocentar nalazi se između 70 i 300 kilometara, a duboki hipocentar na više od 300 kilometara ispod Zemljine površine.

Potresne vibracije šire se od hipocentra na sve strane progresivnim elastičnim potresnim valovima (potresni valovi).

OPĆE ČINJENICE O POTRESU:

Potres ne ubija, ubijaju građevine i dijelovi građevina. Znamo da se potres može dogoditi, može se predvidjeti njegova jačina, ali se točno vrijeme njegova događanja ne može predvidjeti. Najbolja preventiva je dobro planiranje, projektiranje i gradnja prema načelima protupotresnoga graditeljstva. Potrebno je konstantno educiranje stanovništva i osposobljavanje operativnih snaga.

Dvije osnovne mјere koje opisuju potres su: magnituda i intenzitet.

-magnituda potresa jest energija oslobođena prilikom potresa u hipocentru. Izražava se stupnjevima Richterove ljestvice, koja ima vrijednosti od 0 do 9.

-intenzitet potresa je opisna mјera koja govori o učincima, odnosno posljedicama potresa na površini Zemlje, a može se iskazati s pomoću Mercalli-Cancani-Siebergove ljestvice (MCS) koja ima 12 stupnjeva ili novijih ljestvica, primjerice Europske makroseizmičke ljestvice (EMS-98). Danas mjerimo i akceleraciju (ubrzanje) tla pri potresu.

NAKON POTRESA

- ⇒ Budite spremni za ponovno podrhtavanje tla. Naknadni potresi slabije su jakosti od glavnoga udara, ali su opasni jer mogu uzrokovati dodatne štete na već oštećenim građevinama. Najsigurnije jest ostati na otvorenom dok se ne utvrdi koja je građevina sigurna.
- ⇒ Ostanite mirni i strpljivi. Pregledajte ozlijedene te pružite prvu pomoć ranjenim osobama. Obavijestite hitne službe (112 ili 192) da ima ranjenih. Pratite radijski program kako biste čuli vijesti i upute nadležnih službi.
- ⇒ Pozorno pratite znakove za uzbunjivanje. Nadležne službe daju informacije preko javnih sredstava informiranja (TV i radio). Ako se proglaši evakuacija ili sklanjanje, postupite prema napucima.
- ⇒ **Ne ulaziti u oštećene objekte ili prostore koji su trakama ili oznakama označeni kao opasna mjesta**

SADRŽAJ KOMPLETA ZA PREŽIVLJAVANJE U SLUČAJU KATASTROFE

Valja ga držati na sigurnom i lako dostupnom mjestu: važne telefonske brojeve, komplet za prvu pomoć, svjetiljku, radioaparat, vodu, konzerviranu i nekvarljivu hranu, slatkiše s dužim rokom trajanja, lijekove (za kronične bolesnike), kopije svih važnih dokumenata, osobne iskaznice i police osiguranja, mobilni telefon i punjač, rezervni ključ od kuće i automobila, potrepštine za osobnu higijenu, džepni nožić, zviždaljku, šibice ili upaljač te čvrste cipele i rezervnu odjeću...